

Seat No. : _____

NE-118
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Economics
(EA : Managerial Economics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ, કાર્યક્ષેત્ર અને અન્ય શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ દર્શાવો. 14
- અથવા**
- (a) નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા સમજાવો. 7
- (b) નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયામાં અર્થશાસ્ત્રીની ભૂમિકા જણાવો. 7
2. માંગ વિધેય સમજાવી, માંગ વિશ્લેષણનું સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રમાં મહત્ત્વ જણાવો. 14
- અથવા**
- માંગની આગાહીનો અર્થ આપી, તે માટેની મહત્ત્વની પદ્ધતિઓ સમજાવો.
3. આગામી કિંમતનીતિ સમજાવો. 14
- અથવા**
- કિંમત નિર્ધારણ માટે ખર્ચ વત્તાની નીતિ સમજાવો.
4. પેઢીઓના મહત્તમ નફા અને મહત્તમ વેચાણના હેતુઓ વચ્ચેનો તફાવત આપો. 14
- અથવા**
- ધંધાકીય સંગઠનના પ્રકારો સમજાવી, સંયુક્ત મૂડીકંપની (પેઢી)ના લાભ તથા ગેરલાભો જણાવો.

5. (a) નીચે આપેલા પ્રશ્નો માટે સાચો વિકલ્પ શોધો :

7

- (1) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રનો ખ્યાલ _____ અંગેનો છે.
(a) સમગ્રલક્ષી (b) વ્યક્તિલક્ષી (c) એકમલક્ષી
- (2) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર _____ વિશેનો અભ્યાસ કરે છે.
(a) ધંધાકીય પેઢી (b) કુગાવો (c) (a) તથા (b) બંને
- (3) માંગની આગાહી _____ દેશોમાં વધુ મહત્વની બને છે.
(a) વિકસિત
(b) વધુ પડતાં ગરીબ અને અલ્પવિકસિત
(c) વિકાસશીલ
- (4) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રને એકાઉન્ટ્સ સાથે કોઈ સંબંધ નથી. આ વિધાન _____ છે.
(a) સાચું (b) ખોટું
- (5) ભારતમાં ભાગીદારી કંપની માટે ભાગીદારોની સંખ્યા ઓછામાં ઓછી _____ હોવી જોઈએ.
(a) 2 (b) 5 (c) 7
- (6) વ્યક્તિગત પેઢીમાં માલિકની જવાબદારી _____ હોય છે.
(a) મર્યાદિત (b) અમર્યાદિત
- (7) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર પેઢીના કયા ઉદ્દેશોનો ખ્યાલ ધ્યાનમાં રાખે છે ?
(a) આર્થિક ઉદ્દેશો (નફા અને વેચાણ અંગેના)
(b) તુષ્ટિગુણ મહત્તમીકરણ
(c) પેઢીની વર્તણૂક અંગેના
(d) ઉપરના બધા

(b) નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટા તે જણાવો :

7

- (1) માંગના કેટલાંક પ્રકારો ધંધાના સ્વરૂપ પર આધાર રાખી શકે છે.
- (2) વળતર/વટાવનો સિદ્ધાંત અને સીમાંતવાદ સમાન છે.
- (3) મહત્તમ નફાનું બિંદુ અને મહત્તમ વેચાણનું બિંદુ ઉત્પાદનના એક જ પ્રમાણ પર આવે છે.
- (4) ખર્ચવત્તાની નીતિ અને આગામી કિંમતનીતિ સમાન હોય છે.
- (5) વૈકલ્પિક ખર્ચનો સિદ્ધાંત પ્રો. બોમલે આપ્યો હતો.
- (6) મહત્તમ નફાનો સિદ્ધાંત પ્રો. બોમલે આપ્યો હતો.
- (7) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર સમજવા માટે થીયરી પદ્ધતિ કરતાં કેસ સ્ટડી પદ્ધતિ ચઢિયાતી છે.

Seat No. : _____

NE-118
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Economics
(EA : Managerial Economics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) Attempt **all 5** questions.
(2) **All** questions carry equal marks.

1. Express the meaning, scope of managerial economics and its relationship with other branches of study. **14**

OR

- (a) Explain the process of Decision Making.
(b) Give the role of an economist in the decision making process.

2. Explain demand function and state the importance of demand analysis in managerial economics. **14**

OR

Give the meaning of demand forecasting and explain its important types.

3. Write a note on Pioneer Pricing. **14**

OR

Explain the cost-plus policy for pricing.

4. Give the difference between profit maximization objective and sales maximization objective of firms. **14**

OR

Explain the forms of business organization and give the advantages and disadvantages of Joint Stock Companies.

5. (a) Choose the correct option :

7

- (1) The idea of managerial economics pertains to
 - (a) Macro concepts
 - (b) Individual concepts
 - (c) Micro concepts
- (2) Managerial economics studies
 - (a) business firm
 - (b) inflation
 - (c) both (a) and (b)
- (3) Demand forecasting becomes more important in _____ nations.
 - (a) Developed
 - (b) Extremely poor and underdeveloped
 - (c) Developing
- (4) Managerial economics has no relationship with account. This statement is
 - (a) true
 - (b) false
- (5) In India, for partnership firm, the minimum number of partners required is
 - (a) 2
 - (b) 5
 - (c) 7
- (6) The liability of an individual owner in sole proprietorship firm is
 - (a) limited
 - (b) unlimited
- (7) Managerial economics considers which objectives of business firms ?
 - (a) Economics objectives (pertaining to profit and sales)
 - (b) Maximizing utility
 - (c) Behaviour of a firm
 - (d) All of the above

(b) State whether the following are true or false :

7

- (1) Some types of demand may depend upon the nature of business.
 - (2) Discounting principle and marginalism are similar.
 - (3) The point of profit maximization and point of sales maximization are attained at the same level of output.
 - (4) Cost plus pricing is similar to pioneer pricing.
 - (5) Opportunity cost principle was given by Prof. Baumol.
 - (6) Principle of maximum profit was given by Prof. Baumol.
 - (7) Case study method is superior to theory method for studying managerial economics.
-

Seat No. : _____

NE-118
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Economics
(EB : Agricultural Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. કૃષિ અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો. તેનાં સ્વરૂપ અને વિસ્તારની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
“કૃષિ અને ઉદ્યોગો એકબીજા ઉપર આધારીત હોય છે.” સમજૂતી આપો.
2. કૃષિ માંગ અને પુરવઠાને અસર કરતાં પરિબલો ચર્ચો. 14
અથવા
કૃષિ ક્ષેત્રમાં વ્યાપાર ચક્ર કોબવેબ થિયરીની સમીક્ષા કરો.
3. ભારતમાં કૃષિ ધિરાણ પૂરું પાડતી સંગઠિત સ્ત્રોતોની ભૂમિકા વર્ણવો. 14
અથવા
(a) કૃષિ ધિરાણનું વર્ગીકરણ કરો.
(b) કૃષિ ધિરાણમાં અસંગઠિત ક્ષેત્રનો ફાળો ચર્ચો.
4. ભારતમાં કૃષિ શ્રમની આર્થિક પરિસ્થિતિની ટીકાત્મક સમીક્ષા કરો. 14
અથવા
ભારતમાં બેકારી માટેનાં કયાં કારણો છે ? આ પ્રશ્નને હલ કરવા માટેનાં તમારા સૂચનો જણાવો.
5. (a) ટૂંકમાં જવાબ આપો : 7
(1) ‘NABARD’નું પૂરું નામ આપો.
(2) ‘RLEGP’નું પૂરું નામ આપો.
(3) “કૃષિ ક્ષેત્રમાં ‘time-lag’ (સમય અંતર) જોવા મળે છે.” સમજાવો.

- (4) 'કૃષિ ઉત્પાદનની માંગ ઓછી મૂલ્ય સાપેક્ષ છે.' – સમજાવો.
- (5) 'GATT'નું પૂરું નામ લખો.
- (6) કૃષિ ક્ષેત્રમાં 'વપરાશી ધિરાણ' એટલે શું ?
- (7) લઘુત્તમ વેતનધારો કયા વર્ષમાં આવ્યો ?

(b) યોગ્ય વિકલ્પ લખો :

7

- (1) _____ હેતુ માટેનું ધિરાણ એ ઉત્પાદકીય ધિરાણ છે.
 - (a) સામાજિક
 - (b) કૌટુંબિક વ્યવહાર
 - (c) બિયારણ ખરીદી
- (2) કોબવેબ થિયરમ્ પ્રમાણે જ્યારે કૃષિ ઉત્પાદનની માંગ અને પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા સરખી હોય ત્યારે _____ સમતુલા પ્રાપ્ત થાય છે.
 - (a) સમતોલ
 - (b) સતત
 - (c) પરિવર્તિત
- (3) ભારતીય કૃષિ _____ નાં સમયમાં નિર્વાહ ખેતી તરીકે ઓળખાતી હતી.
 - (a) આઝાદી પછી
 - (b) આઝાદી પહેલાં
 - (c) ઉદારીકરણ પછી
- (4) ભારતમાં _____ પદ્ધતિએ જમીન વિહોણા શ્રમિક વર્ગ ઊભો કર્યો.
 - (a) રૈયતવારી
 - (b) ટેક્ષ
 - (c) જમીનદારી
- (5) _____ ક્ષેત્રમાં જોડાયેલ શ્રમિક અસંગઠિત છે.
 - (a) સેવા
 - (b) બાંધકામ
 - (c) ઔદ્યોગિક
- (6) _____ ખેડૂતોને પરોક્ષ રીતે મદદ કરે છે.
 - (a) RRB's
 - (b) સહકારી મંડળીઓ
 - (c) NABARD
- (7) 20 મુદ્દાનો કાર્યક્રમ _____ વર્ષમાં શરૂ થયો.
 - (a) જૂન 1970
 - (b) જુલાઈ 1970
 - (c) જુલાઈ 1975

Seat No. : _____

NE-118
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Economics
(EB : Agricultural Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Define agricultural economics. Give its scope and nature. **14**

OR

Explain the inter-dependence of agriculture and industry.

2. Discuss the various factors affecting to demand and supply of agriculture sector. **14**

OR

Critically examine Cobweb theory of trade cycle in agriculture sector.

3. Discuss the role of organized agencies which provide agricultural finance in India. **14**

OR

(a) Analyse the classification of agricultural finance.

(b) Discuss the role of unorganized sector to provide agricultural finance.

4. Critically examine the economic condition of agriculture labour in India. **14**

OR

What are the causes of unemployment in India ? What measures would you suggest to solve this problem ?

5. (a) Give answer in brief : **7**

(1) What is the full form of 'NABARD' ?

(2) What is the full form of 'RLEGP' ?

(3) 'Agriculture involves a time-lag.' Explain.

- (4) Give the meaning of the less elastic demand for farm products.
- (5) What is the full form of 'GATT' ?
- (6) What is the meaning of consumption loans in agriculture sector ?
- (7) In which year the Minimum Wages Act come into existence ?
- (b) Choose correct option : 7
- (1) Credit for _____ purpose is known as productive credit.
(a) social (b) family function (c) buy seed
- (2) In Cobweb theorem, when the elasticity of demand and supply of agriculture products are equal, we get _____ equilibrium.
(a) Stable (b) Continuous (c) Fluctuation
- (3) Indian agriculture, in the _____ period was known as subsistence sector.
(a) Post-independence (b) Pre-independence (c) Post-liberal
- (4) The _____ system in India created landless labourers.
(a) Ryatvari (b) Tax (c) Zamindari
- (5) The labours engaged in _____ sector are unorganized.
(a) Service (b) Construction (c) Industrial
- (6) _____ helps the farmer indirectly.
(a) RRB's
(b) Cooperative Societies
(c) NABARD
- (7) The 20 Points Programme was launched in the year _____.
(a) June 1970 (b) July 1970 (c) July 1975
-

Seat No. : _____

NE-118

December-2015

B.A., Sem.-V

CC-304 : Economics

(EC : Co-Operation)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. સહકારનો અર્થ સમજાવી, સહકારની ફિલસૂફીની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
સહકારના સિદ્ધાંતો વિગતે સમજાવો.
2. સહકારની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ આપી, સહકારી પ્રવૃત્તિનો ઉદ્ભવ અને વિકાસની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
સહકારી પ્રવૃત્તિની સમસ્યાઓ ચર્ચો.
3. ભારતમાં ગ્રાહક સહકારી ભંડારોના હેતુઓ, કાર્યો અને મર્યાદાઓ સમજાવો. 14
અથવા
(a) દૂધ ઉત્પાદકોની સહકારી મંડળીઓ
(b) કૃષિવેચાણ અને પ્રોસેસિંગ મંડળીઓ
4. પ્રાથમિક સહકારી ખેતીવિષયક ધિરાણ મંડળીઓના ઉદ્દેશો અને કાર્યો વર્ણવો. 14
અથવા
(a) નાગરિક સહકારી બેંક
(b) આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારી સંઘ
5. (a) નીચેના બહુવૈકલ્પિક (M.C.Q.) પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 7
(1) રોશડેલ ઈકિવટેબલ પાયોનિયર્સ સોસાયટીની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
(a) 1840 (b) 1844
(c) 1854 (d) 1904

- (2) વિશ્વના કયા દેશમાં ગ્રાહક સહકારી ભંડારની શરૂઆત થઈ હતી ?
- (a) ડેનમાર્ક (b) બ્રિટન
(c) જર્મની (d) સ્વીડન
- (3) નીચેનામાંથી કઈ કંપની સહકારી સંસ્થા છે ?
- (a) ONGC (b) BHEL
(c) AMUL (d) TATA
- (4) કો.ઓપરેટીવ ક્રેડિટ સોસાયટી એક્ટ ક્યારે ઘડાયો હતો ?
- (a) 1904 (b) 1915
(c) 1890 (d) 1881
- (5) ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિની ટોચની સંસ્થા કઈ છે ?
- (a) ભારતીય રાષ્ટ્રીય સહકારી સંઘ
(b) જિલ્લા સહકારી સંસ્થાઓ
(c) રાજ્ય સહકારી સંસ્થાઓ
(d) પ્રાથમિક સહકારી મંડળીઓ
- (6) સહકારી ડેરી ઉદ્યોગોના ક્ષેત્રે કયા દેશનું નામ સૌથી આગળ છે ?
- (a) બ્રિટન (b) જર્મની
(c) ડેનમાર્ક (d) સ્વીડન
- (7) ભારતમાં 2003-04માં સહકારી કૃષિમંડળીઓની સંખ્યા કેટલી હતી ?
- (a) 7250 (b) 7116
(c) 6551 (d) 6810
- (b) નીચેના વિધાનો ખરાં/ખોટાં જણાવો :
- (1) સહકારમાં તમામ સભ્યોને સમાન અધિકાર છે.
(2) સહકાર અને સમાજવાદ વચ્ચે કોઈ તફાવત નથી.
(3) સહકારી મંડળીના સંચાલનમાં સામાન્ય સભા સર્વોચ્ચ છે.
(4) સહકારી પ્રવૃત્તિની શરૂઆત મજૂરો દ્વારા થઈ છે.
(5) સહકારમાં ફરજિયાતપણાંનું તત્ત્વ હંમેશા હોય છે.
(6) ભારતમાં સહકારી સંસ્થાઓનું માળખું ત્રિસ્તરીય હોય છે.
(7) પ્રાથમિક સહકારી મંડળી લાંબાગાળાનું ધિરાણ પુરું પાડે છે.

7

Seat No. : _____

NE-118
December-2015
B.A., Sem.-V
CC-304 : Economics
(EC : Co-Operation)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the meaning of Co-operation and discuss the philosophy of co-operation. **14**

OR

Explain in detail the principles of Co-operation.

2. Give various definitions of Co-operation. Discuss the origin and growth of Co-operative Movement. **14**

OR

Discuss the problems of Co-operative Movement.

3. Explain the objectives, functions and limitations of consumer's co-operative stores in India. **14**

OR

- (a) Milk producers co-operative societies.
(b) Agricultural marketing and processing societies.

4. Describe the objectives and functions of primary agricultural co-operative credit society. **14**

OR

- (a) Urban Co-operative Banks
(b) International Co-operative Association

5. (a) Answer following Multiple Choice Questions (MCQ) : **7**

- (1) When was the Roshdel Equitable Pioneers Society established ?
(a) 1840 (b) 1844 (c) 1854 (d) 1904

- (2) In which country of the world was the consumers co-operative societies started ?
(a) Denmark (b) Britain
(c) Germany (d) Sweden
- (3) Which of the following is a co-operative institute ?
(a) ONGC (b) BHEL
(c) AMUL (d) TATA
- (4) When was Co-operative society act formulated ?
(a) 1904 (b) 1915
(c) 1890 (d) 1881
- (5) Which is the top of the Co-operative Activity Institute in India ?
(a) Indian National Co-operative Association
(b) District Co-operative Institutes
(c) State Co-operative Institutes
(d) Primary Co-operative Institutes
- (6) Which country is the leader in the area of co-operative dairy industry ?
(a) Britain (b) Germany
(c) Denmark (d) Sweden
- (7) What was the number of co-operative agriculture societies in India in 2003-04 ?
(a) 7250 (b) 7116
(c) 6551 (d) 6810
- (b) Whether the following sentences are True or False : 7
- (1) All members have equal rights in co-operation.
 - (2) There is no difference between co-operation and socialism.
 - (3) General body is the highest authority in the management of co-operative society.
 - (4) The Co-operative Movement was started by the labourers.
 - (5) Element of compulsion is always there in Co-operative Movement.
 - (6) The Co-operative Institution in India has three layers.
 - (7) Primary co-operative credit societies provide long term credit.
-